

בש"פ 6650/15 - ברק סבן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6650/15

לפני:

כבוד השופט נ' סולברג

העורר:

ברק סבן

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

תאריך הישיבה:

ה' בחשוון תשע"ה (18.10.2015)

בשם העורר:

עו"ד פארס בריק

בשם המשיבה:

עו"ד נעימה חנאוו-כראם

הchlטה

עמוד 1

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - verdicts.co.il

1. העורר הואשם בקשרו קשור לפשע ובשוד בנסיבות חמירות. בית המשפט המחויז הורה על הארכת מעצרו עד תום ההליכים, ומכאן ערו.

2. על-פי כתוב האישום קשוו העורר ושניהם אחרים קשור לשוד תיק מאדם באופן שהעורר יshedod, ושני חבריו ימתינו בקשרת מקום על מנת למלטו מן הזרה. השלושה נסעו במכונית מאזדה של אחד משני הנאים האחרים, בקרית חיים, עד שהעורר יצא מן המכונית, כשלראשו כסדה, כדי שפנו לא יראו. על ספסל ברחוב ישבה המתлонנת, ילידת שנת 1962, כשתיקה לצדה, ובו כ-700 ל' במזומן, פנקס שיקם, כרטיס אשראי, תעוזת זהות, 3mp, מטען לפלאפון, מפתחות, דברי קוסמטיקה ומסמכים אישיים; המתлонנת הניחה את ידה על התיק. העורר התקרב אליה מאחוריו גבה, הכה בחזקה בכתפה הימנית, וחטף את תיקה. שני חבריו המתינו - האחד במכונית, השני לצדה - ברחוב סמוך; העורר ברוח בריצה לעברם, נכנס למונית, והשלשה נמלטו בצוותא ושללו בידם.

3. המשיבה ביקשה להאריך את מעצרו של העורר עד תום ההליכים, וכך נעשה, בהסכמה, בהחלטה מיום 3.8.2015, תוך שהעורר שומר על זכותו לבקש עיון חוזר לכשיכול להציג חלופת מעצר.

4. על השניים האחרים הוגש תסקير מעצר; האחד נעצר גם הוא, האخر שוחרר ל'מעצר בית'. בחולוף חודשים הגיע העורר בקשה לעיון חזרה ובה עתר לשחררו בתנאים מגבלים בבית חרטמו, בערובות-升华 ובערובות אמו. בית המשפט המחויז נתן דעתו על עבורי הפלילי הכבד של העורר וקבע בהחלטה מיום 16.9.2015 כי אין ליתן אמון בעורר, במיוחד כשלוחבו מספר רב של עבירות בריחה ממשמר חוקי, ואין לבזבז לשואה את זמן של שירות המבחן על ערכית תסקיר משלים, משומם שלא ניתן להורות לגבי העורר על 'מעצר בית' באיזוק אלקטרוני.

5. בהמשך, בדיון בבית המשפט המחויז ביום 21.9.2015, שב ב"כ העורר ואישר כי אין מחלוקת על קיומו של ראיות לכואורה ושל עילה למעצר. בד בבד טען כי מסוכנותו של העורר אינה ברמה כזו השוללת אפשרות של חלופה למעצר. מכיוון שהציג איזוק אלקטרוני כאחד מתנאי השחרור, ביקש ב"כ העורר להורות על הcntת תסקיר מעצר. את בקשתו סמך גם על כך שאת העבירות של בריחה ממשמרות חוקית ביצע העורר עוד בנערותו, ובשים לב לכך שהיא נתנו בעבר ב'מעצר בית' בפיקוח אלקטרוני במשך כשנתיים ולא הפר תנאי מתנאי השחרור. ב"כ המשיבה התנגד לכך מחמת חומרת מעשיו של העורר, בשל ריבוי הרשעותיו הקודמות, 20 במספר, ועוני מסר רבים שנשא בהם מאחורי סוג ובריח, כשרק לאחרונה שוחרר מן המאסר.

6. בהחלטתו, הסת默ק בית המשפט המחויז על פסיקתו של בית משפט זה שלפיה בחייבת היתכוותה של חלופת מעצר נעשית בשני שלבים. בתחילת נבחנת השאלה האם מבחינה עקרונית יש היתכוות לחלופת מעצר באופן שבו בה כדי לאין את המסוכנות, ורק אם התשובה לשאלת זו חיובית, נבחנת השאלה השנייה בדבר התאמנת של חלופות המrecht הקונקרטיות שעומדות על הפרק (בש"פ 5760/15 דעיס נ' מדינת ישראל (3.9.2015)). בית המשפט המחויז השיב בשלילה על השאלה הראשונה, קבע כי לא תסוכן חלופה כלשהי בעניינו של העורר מפאת מסוכנותו, וממילא אין מקום לעבורו לשלב השני. בית המשפט המחויז ציין כי תיקון מס' 11 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכיות אכיפה – מעקרים), התשנ"ו-1996 (להלן – חוק המעקרים), לא שינה הלכה זו, בהסתמכו על بش"פ 5285/15 מדינת ישראל נ' פלוני (10.8.2015) שדן בהרחבת השלכות התקון הנ"ל לחוק פיקוח אלקטרוני על עצור ועל אסיר משוחרר על תנאי (תיקוני חקיקה), התשע"ה-2014. לפיכך נדחתה בקשתו של העורר לעיון חוזר.

7. בעררו טען העורר כי החלטתו של בית המשפט המחויז היא שגואה, אינה ראויה בנסיבות, ופגעת באופן בלתי מידתי בזכיותו, משום שהוא סותרת את תכלית החוק המורה על בחינתה של חלופת מעצר כל אימת שנדונה בקשה למעצר עד תום ההליכים ובביסיסה אישום בעבירה חמורה, וועלט מסוכנות, גם אם היא בעצמה גבוהה. בנסיבותיה של העבירה שבה הואשם העורר, גם בהינתן עבירות הפלילי, אין הצדקה, לטענת בא-כוו, לקביעת הנחיצות לפיה כל חלופת מעצר לא תסכן. את עבירות הבריחה ממשמרות חוקית ביצע העורר לפני למעלה מ-24 שנים, בהיותו קטין, כשהוחזק במעון. גם אם לחובתו של העורר הרשות קודמת לארוך השנים מאז ועד היום, עדין אין בכך כדי לשולב את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר, ומכל מקום, לטענת בא-כוו, אין בכך כדי למנוע את בחינת האפשרות הזאת על-ידי הפניטו של העורר לשירות המבחן. עוד טען ב"כ העורר על הפליגתו של העורר לרעה לעומת נאשם אחר באותו כתב אישום, שבית המשפט המחויז נעתר לבקשתו והורה על תסקير מעצר בעניינו, הגם שלחובתו עבר פלילי וכן גם מסר על-תנאי בר הפעלה, ואת העבירה המייחסת לו בכתב האישום ביצע בתקופה שריצה בה עונש של מסר בעבודות שירות. מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני, לטענת בא-כוו, עשוי לתת מענה הולם למסוכנות הנש��פת ממנו.

8. בתשובתה הפניטה ב"כ המשיבה להלכה הפסוכה לפיה כשמדבר במסוכנות ברמה גבוהה אין חובה להורות על תסקיר מעצר. אין זכות קינוי לכל נאשם לבחינת חלופת מעצר בעניינו. ישנן הבחנות ברורות בין העורר לבין שני הנאים האחרים שהואשם ביחד עמו בכתב האישום.

ראשית - חלקו של העורר במעשה השוד. העבירה אמונה מייחסת לשלוות הנאים, אך העורר הוא זה שניגש אל המטלוננט כשישבה על ספסל ברחוב, הכה אותה וחטף את תיקה, כאשר השניים האחרים מחכים - האחד ברכב המילוט והשני מחוצה לו. הניסיות מלמדות כי העורר הוא 'המושך בחוטים', כigham בסיוומו של האירוע הולכים העורר וחבריו לבתו-שלו;

שנית - העורר כבן 43, מבוגר בכ-16 שנים מנאשם 2 ובכ-20 שנים מנאשם 3;

שלישית - עבורי הפלילי של העורר מכבד עד מאד, ולא דומות 20 הרשות קודמות שלו, ל-9 הרשות קודמות של הנאם 2, חרף חומרתן. לגבי הנאם 2 הורה בית המשפט המחויז על הכתת תסקיר. התסקיר היה שלילי, ובסתופה של דבר נעצר גם הנאם 2 עד תום ההליכים.

9. בלבד מן המסוכנות, הצביעה ב"כ המשיבה גם על חשש ממשי לשיבוש הליכים. לאחר שמעשה השוד הסתיים, ברחוב העורר ושני חבריו לבתו, השוטרים שהגיעו למקום נאלצו להמתין מחוץ לדלת 27 דקות עד שהעורר פתח להם את הדלת, כשפפרק הזמן זהה, לפי מה שמסרו שתי חברות שוכחו בדירה, עסקו העורר ושני הנאים האחרים בהעלמת ראיות ומסמכים וזריקת חפצים מהחלון. ב"כ המשיבה ביקשה אפוא לדוחות את העරר.

10. העරר אינו מופרך, אך גם אינו מצדך. בכלל, על-פי סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים לא יורה בית משפט על מעצר אם ניתן להשיג את מטרתו בדרך של שחרור בעורובה ותנאי שחרור שפגיעתם בחירותו של הנאם פחותה. איזוק אלקטרוני, 'מעצר בית', ערבים ומפקחים, הפקדות כספיות ושאר תנאים ו מגבלות, מכוח החוק ומתוצרת הפסיקת נועדו אכן לחזור חתירה לקראת נאים ולעשות את המירב לשמרת זכויותיהם, למניעת מעצרם, ככל שהדבר מתאפשר, בשים לב למטרות המעצר. החשש מפני שיבוש הליכים בעניין דין אינו עRTLAI גרידא. כאמור, לכואורה עשו כן בפועל העורר ושני חבריו. אך דומני כי אם חשש זה היה עומד בנסיבות, ניתן היה להורות על תסקיר מעצר כדי לבחון אפשרות של שחרור בתנאים, באופן שיפגgo את החשש מפני שיבוש הליכים. ברם, העיקר בנסיבות העניין דין הוא המסוכנות הרבהה. שנים ארוכות מאד חזר וshowה העורר בעבירות קשות ומסוכנות. עוד מנערותנו ועד היום כשהוא בן 43. אין עליו

מורא הדין. העורר יצא ונכנס בቤת הסוהר, וכמסתבר לאורה, תקופות מסאר ארוכות שריצה לא הרתיעו והוא שבלפשו.

11. דומני כי היבט דקדק בית המשפט המחויז, והתמקד בכל אחד משלושת הנאים כדי צורכו ולפי נסיבותיו. כפי שציינה ב"כ המשיבה, לא דומה העורר לשני חבריו הצעירים, לא בגין, לא בעבר הפלילי, לא בחלוקת במשבי העבירה כאן. ראשו ורובו של העורר, לכואורה, בפשיעה, וחלופת מעצר לגביו לא תשכו. הציבור זכאי להגנה מפניו. תסוקיר מעצר הוא kali חשוב ויקר-ערך. חשיבותו באה לידי ביטוי מקום בו הוא עשוי להיות אפקטיבי ולסייע בגיבוש החלטה על חלופה למעצר. ברם, מסוכנותו הרבה של העורר אינה מצדיקה השקעת משאבים להכנות התסוקיר. עדיף להשקיעם במילוי שעשי לצאת נשכר, ולהשתחרר לחלופת מעצר. החלטת בית המשפט המחויז מדודה ושקולה, ואין הצדקה להתערב בה ולשנותה. העරר נדחה.

ניתנה היום, ז' בחשוון התשע"ו (20.10.2015).

שפט